

Fra Væddeløbsbladet 2013:

Kan man blive champion og vinde derby i en alder af 64?

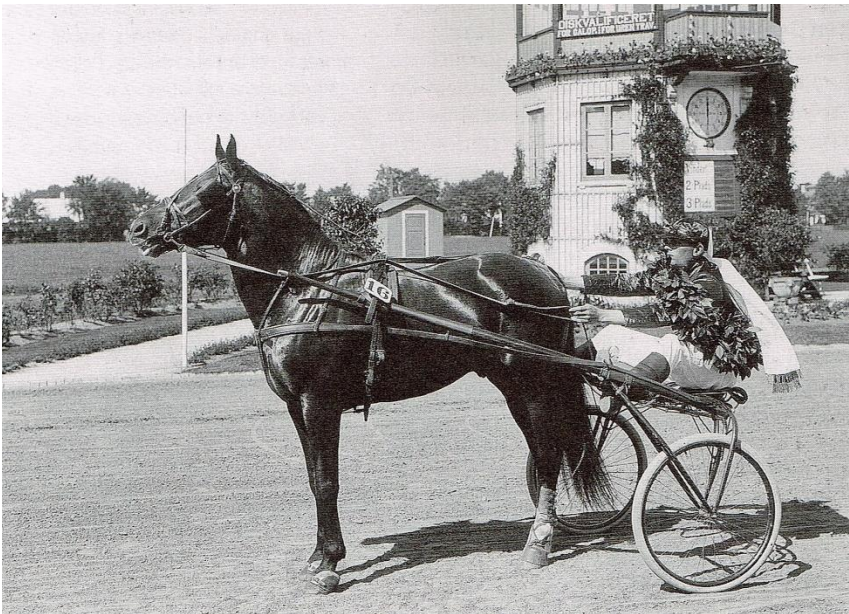
Steen Juul tangerer Kosters 24 championater i 2013 i nøjagtig samme alder - præcis 63 år efter

Artiklen er opdateret og rettet til med nye oplysninger pr. februar 2016, hvorfor spørgsmålet er delvis besvaret af virkeligheden, og der er skrevet enkelte tilføjelser med kursiv undervejs.

Lars Donatzky

I dette årets sidste historiske tilbageblik i Væddeløbsbladets 100-årige historie har jeg fundet et aktuelt tema, der næsten dækker samtlige hundrede år. Nemlig de to københavnske champions Niels Jan Koster og Steen Juul.

Aktualiteten består i, at Steen Juul netop her i 2013 tangerer Kosters rekord på 24 københavnske championater, og at han gør det i den alder, hvor Koster tog sit sidste championat i 1950, 63 år gammel. Året 1950 er samtidig et nøgletal i forbindelsen mellem disse to koryfæer, idet Juul blev født i samme sæson. Og det historiske er oplagt derved, at det i år er præcis 100 år siden, at Koster kom til Danmark.

Man kan næsten ikke overvurdere de to træneres betydning for københavnsk og dansk travsport - og for mediernes interesse for samme, selv om ingen af dem har gjort sig specielle anstrengelser i den henseende. Deres indædte fokus har været på resultaterne, og dem har de fået, og fået den fulde anerkendelse for. I gamle dag vidste alle i København, hvem Koster var, og selv om tiden nu er en helt anden, nævner ganske mange navnet Juul, når talen blandt menigmand falder på trav.

Elegant Bai var Kosters tredje derbystart og første derbysejr i 1915.

De har ikke altid været lige populære blandt konkurrenter og rivaler, det er jo en konkurrencesport med alt, hvad det indebærer, og blandt deres mange, mange tusinde væddeløb er der naturligvis eksempler på, at også de har mistet besindelsen og optrådt uheldigt eller usportsligt. Selvfølgelig, men det er altså ikke det, der bliver beskrevet her i jubilæumsartiklen.

Udgangspunktet for artiklen er den researchede tabel med de to træneres championater og deres deltagelse i trav-derbyet i samme alder. Unikt er, at vi også har oddsene med på nær i Kosters allerførste sejrsgivende starter.

Historiske nedslag: Hundrede år med Koster og Juul

Niels Jan Koster						Steen Juul					
Med alder menes, at træneren og kusken opnår den pågældende alder i samme kalenderår											
rød betyder championat med angivet sejrstal						grøn betyder derbysejr					
Alder	År	Champ.	Derbyhest	plac.	odds	Alder	År	Champ.	Derbyhest	plac.	odds
26	1913	(Ra)	Pierette	g	næstf?	26	1976	(WKH)	<i>Steen Juul var træner i Skive</i>		
27	1914	(PG)	Bravo Thor	6		27	1977	(WKH)	<i>indtil 1983</i>		
28	1915	(Ra)	Elegant Bay	1	10,50	28	1978	(ML)			
29	1916	28	Bellmann	3		29	1979	(TF)	Bette Reerstrup	5	(186:10)
30	1917	(SS)				30	1980	(WKH)	Copperfield	3	(31:10)
31	1918	35	Tornado	1	2,37	31	1981	(PK)	Dirigenten	0	(90:10)
32	1919	36	Eldona III	3		32	1982	(PK)	Epeiros	3	(74:10)
33	1920	29	Dreamworld	1	1,30	33	1983	(AJ)	For Ever Vixi	1	12,82
34	1921	(SS)				34	1984	(AJ)	Granit Bangsbo	2	(28:10)
35	1922	58	Cyrano	1	1,58	35	1985	125			
36	1923	(SS)	Flashlight	5		36	1986	(AJ)	Join Løjbjerg	0	(25:10)
37	1924	73	Estland	3	(25:10)	37	1987	149	Konsonant	1	4,55
38	1925	85	Guy Worthy	2	(31:10)	38	1988	(AJ)	Le Paz	3	(94:10)
39	1926	71	Gibtown	1	2,40	39	1989	94	Marius Møllegård	2	(203:10)
40	1927	(SS)	Hidalgo	1	2,44	40	1990	95	New Quick	1	17,31
41	1928	70	Iowa	3	fav?	41	1991	100	Odin Vang	5	(34:10)
42	1929	(SS)	Kim	1	1,91	42	1992	(AJ)	Pascal Hanover	3	(208:10)
43	1930	(SS)	Klondyke	1	2,74	43	1993	(AJ)	Rudolf Le Ann	1	1,33
44	1931	(SS)	McGregor jr.	0	(33:10)	44	1994	96	Skalflex	1	3,55
45	1932	53	Nimbus	2	(32:10)	45	1995	85	Taekwon Garbo	opg	(60:10)
46	1933	(OM)	Oaks	ut	(50:10)	46	1996	91	Valiant	0	(270:10)
47	1934	79	Peter Fidus	5	(93:10)	47	1997	111	Atom Tess	1	1,71
48	1935	62	Rolf Worhty	0	(63:10)	48	1998	73	By Alf Palema	5	(75:10)
49	1936	59	Sonny Diamond	1	1,40	49	1999	98	C Danbolig	0	(40:10)
50	1937	(SS)	Harrison Dillon	4	(32:10)	50	2000	107	Dupont	opg	(36:10)
51	1938	79	Urias Vesta	ut	(74:10)	51	2001	121	Eddie Skov	2	(36:10)
52	1939	52				52	2002	84	Frøkjær Buks	4	(59:10)
53	1940	49				53	2003	61	Goodyear	6	(85:10)
54	1941	58	Cleveland	2	(32:10)	54	2004	67	Hakkinen	4	(173:10)
55	1942	61	Danmark	2	(22:10)	55	2005	74	Joker CN	g	(24:10)
56	1943	66	Es	2	(12:10)	56	2006	57	Kejser Flamingo	5	(171:10)
57	1944	57		på dagen		57	2007	67	Leviti	1	3,31
58	1945	51	Garant	1	2,09	58	2008	58	Mac Wee	6	(60:10)
59	1946	70	His Son	g	(41:10)	59	2009	64	New Photo Guy	0	(96:10)
60	1947	70				60	2010	79	Onion FH	opg	(74:10)
61	1948	(MI)	Jøkel	3	(20:10)	61	2011	49	Per Mento	0	(85:10)
62	1949	(MI)	King Ben jr.	ut	(19:10)	62	2012	(BJ)	Ronaldo CN	2	(62:10)
63	1950	56	Lux	2	(22:10)	63	2013	53	Scirocco Sisa	2	(31:10)
64	1951	(MI)	Marguerite	4	(50:10)	64	2014	47	Tycoon Conway Ha	0	(42:10)
65	1952	(MI)	Nedda the Great	3	(78:10)	65	2015	66	Wishing Boy	6	(38:10)
66	1953	(MI)	Orkanen Frisco	5	(32:10)	66	2016	?	?	?	?
67	1954	(MI)	<i>Ingen derbystarter disse år</i>			<i>Initialer ovenfor Walther Kaiser, Mogens Larsen, Torben Fischer, Preben Kjærsgaard, Axel Jacobsen, Birger Jørgensen.</i>					
68	1955	(MI)									
69	1956	(MI)	<i>Initialer er Mark Ingdam,</i>								
70	1957	(MI)	<i>Walther Kaiser og</i>								
71	1958	(WKH)	<i>Gerhard Petersen</i>			<i>Initialer øverst i Koster-spalten er Max Rabenhorst, Poul Groch, Sofus Sørensen, Oluf Månsson</i>					
72	1959	(GP)									
73	1960	(MI)	Baron Volo	7	(550:10)						

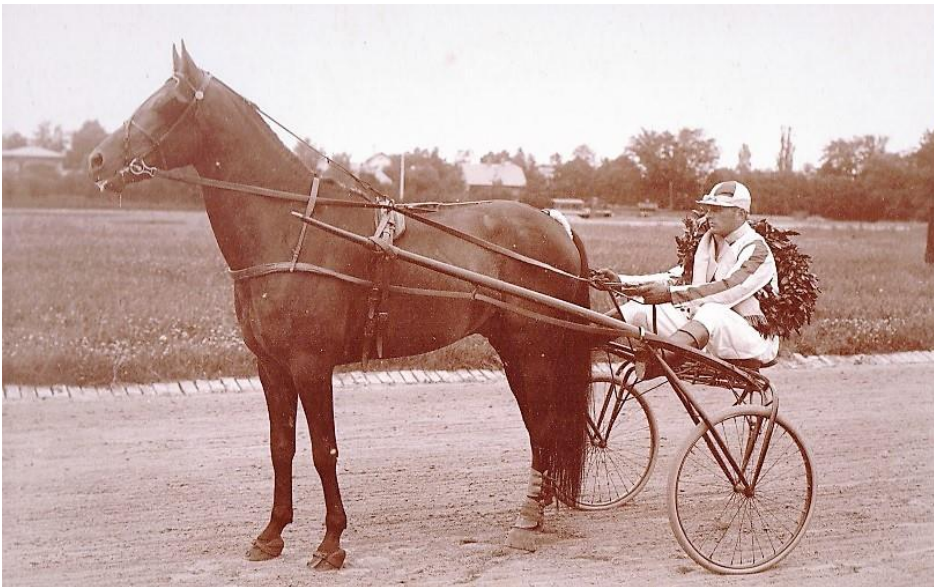
Den første tabel mangler vinderne, når Koster og Juul ikke har vundet, med det er udeladt her af pladshensyn. En del andre vindere omtales i artiklen, og for tiden efter 1976 har vi både anført vindere og totofavoritter i en senere tabel. Så kan læseren nemlig på forhånd teste hukommelsen, og med nyskabelsen totofavoritter kan læseren for alvor komme på prøve. Prøv, inden du læser videre.

Det står selvfølgelig frit for læseren at påstå, at man ikke kan sammenligne trænere fra to vidt forskellige tidsaldre, men der er noget tankevækkende i, at Juul netop tangerer rekorden i samme alder som Koster havde, og så er det jo ikke svært at se, at succeserne i derbyet topper i den periode, hvor har samme alder.

Bygmesteren gjorde det

Kosters sidste derbysejr blev vundet i en alder af 58, mens Juul var 57 ved sin hidtil sidste. At det kan lade sig gøre at vinde derby efter den alder viste bl.a. bygmester C.L. Müller (Müllers Memorial er til ære for ham) med Peter Pogue Jr. i Danmark i 1925. Han var da 68. En anden ældre derbyvinder var Sofus Sørensen med sine 60 år bag Ilka Nichols i 1947. På den anden side af sundet vandt Sören Nordin sit 11. svenske derby i en alder af 63, mens Stig H. Johansson vandt sin syvende og sidste derbysejr som 55-årig.

Lad os gøre nogle nedslag i derbyhistorien, først i 1920, hvor Koster med Dreamwold (uden r) vinder til det allerlaveste odds af dem alle 1,13. Løbsomsætningen angives ikke i Væddeløbsbladet, men det anføres, at der er gjort 393 indskud på hesten i 50-kroners boden. Oversat til nu: 393 enkelte indskud af mere end tusinde kroner! Dagens samlede omsætning blev 386.383 kr. svarende til mere end otte millioner kr. i dag.

Dreamwold vinder derby 1920 for Koster til det mindste derbyodds af dem alle: 1,13.

Når oddset var så ekstremt lavt, skyldtes det, at de otte hestes vidt forskellige standard var udmærket kendt, og at den eneste trussel mod Dreamwold måtte melde afbud. De eventuelle odds for 10 var 11, 46 (for to heste fra samme stald), 88, 330, 410, 848, 1082. I referatet nævnes det noget overdrevet, at Dreamwold og Koster hurtigt var en halv baneomgang foran de øvrige, men indløbstiderne 4:39,4 (afstoppet) og 4:48,1 for de to første fortæller dog alt om en voldsom vindermargin på næsten 100 meter og om, at spændingen var begrænset. Vindertiden pr. kilometer 1:33,1.

Der var forskel på dette og så de senere derbyer som f.eks. i tresserne, hvor der var op til 21 heste (1966 Hansa) i vilkårlig lodtrækningsorden i tre rækker bag startvognen. Det synes oplagt, at løbsafviklingen i 1920-erne må have været mere ukompliceret. Der var jo relativt få heste af meget forskellig standard, men

til gengæld havde man et andet meget stort problem at kæmpe med, nemlig starten, der gav den samme fornemmelse af tilfældighed.

Flagstarten var problemet

Seks startere instrueres.

Læg mærke til deres signalflag

Starteren og de talrige understarteres opgave var at få vendt hestene op mod flaget i en linjestart på samme tid, og det viste sig meget vanskeligt og indbød til forskellige smånumre og fiduser. I de første år var amerikaneren Frank Starr mester i at forhale og forkludre starten, indtil en af konkurrenternes heste var blevet godt rundtossat. Han måtte så i tårnet efter løbet, men påstod kun at kunne forstå og tale engelsk til dommernes store forbitrelse.

Ofte måtte der mange startforsøg til, og det førte til, at man i 1923 med 22 forhåndstilmeldinger havde planlagt at dele derbyet i to afdelinger og så lade totaltiderne være helt afgørende for det samlede resultat. Det var gjort ugen inden med tretten heste i Kriteriet, hvor Koster sejrede med Estland på "elendige" 1:34,8, på trods af at de alle kørte mod uret. Derbyet havde været delt i 1904 og 1908.

Der kom også tretten heste til derbyet i 1923, men man besindede sig alligevel til kun et enkelt løb. Sikke et postyr. I den anden omstart steg Martha Myers til vejrs, smed Sofus Sørensen af, løb to omgange løbsk, før den blev fanget, og Sofus blev genanbragt. Efter tre nye omstarter var Martha efterhånden godt tændt, og i sjette (og godkendte) forsøg førte hun halvanden omgang før diskvalifikation. Forhåbentligt fik hun lov til at gå i stald herefter. Løbet blev vundet sikkert af Golden Arrow med Poul Groch senior, og Koster fik en lille præmie med Flashlight.

På det tidspunkt var det ikke ualmindeligt, at halvdelen af feltet enten galoperede eller på anden måde kom voldsomt bagud i starten, og oveni kom så de senere diskvalifikationer.

Der blev ofte uddelt store bøder for forhaling af starten, i dette derby fik Frank Starr en bøde på 500 kr. (svarende til 10.000 kr. i dag) for helt utilbørlig forhaling af starten. Dommerne havde fået nok.

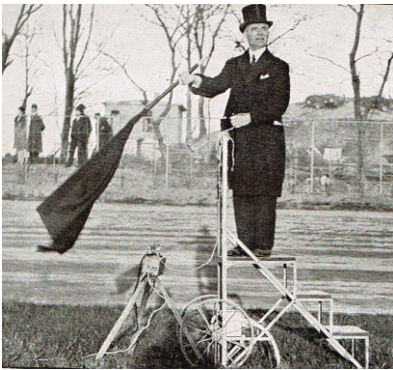
20 % af årgangen løb derby

I øvrigt udgjorde de tretten deltagere næsten 20 % af årgangens 67 heste, og så er det jo ikke underligt, at man efter 70 års forædling af racen og forøgelse af fødselsregisteret kunne se en helt anden standard i Rudolf og konkurrenternes derby i 1993. "De tolv" formodede bedste udgjorde nu mindre end 1 % af årgangen.

Historiske nedslag: Hundrede år med Koster og Juul

En pudsighed ved 23-derbyet var, at Day Star og Ruby Echo var præmietagere. De to heste eller snarere deres kuske spillede hovedroller fem år senere på Amager i Kongelundsløbet, som Sofus Sørensen (Ruby Echo) havde "arrangeret" med hjælp af bl.a. sin bror Poul Klartoft (Day Star). Totoresultatet med Albert Hill som vinder bag helt upåagtede Cortellina II i en helt forkert (langsom) tid blev hurtigt kendt ugyldigt, og Sofus fik mere end et års total udelukkelse for sit forsøg på "matchfixing", mens Poul Klartoft kunne nøjes med et halvt år uden licens.

Løbsstarterne blev i øvrigt forbedret i 1930 med en maskinstart efter tysk mønster, men det tog tid, før heste og kuske vænede sig til maskinen og "snoren", og (linje)starten var ofte kaotisk alligevel.

I 1924 skulle Koster forsøge at vinde sin femte derbysejr i en alder af 37 år. Hans favorit var Kriterievinderen fra året inden, Estland til 25:10, men sandt at sige kom Estland aldrig ind i legen, og trods strålende sommervejr kunne Ego vinde kørt af Peter Andersen i 1:35,0, den dårligste vindertid siden Saturn i 1912. Flere sekunder i totaltid efter kom Koster og Estland på tredjepladsen i 1:35,7. Årgangen var ikke blevet bedre siden Kriteriet, og den hører til de svageste i travhistorien.

Foto: Overstarter Saunte med den nye startmaskine

Var ikke på startlisten

I samme alder på 37 vandt Steen Juul i 1987 sit andet derby med Konsonant, og såvel her som ved den første derbysejr i 1983 med For Ever Vixi fik han demonstreret forskellige sider af sit talent.

I 1983, hans første sæson i Charlottenlund, var han slet ikke med på derbyets første startliste, men han fik seks dage før det store løb overtalt Ivar Hvidtfeldt til at købe hingsten, der længe havde været til salg af de svenske ejere. For Ever Vixi havde ikke det store at henvise til, men han havde gået en god derbyprøve for Stefan Andersson bag Frosty Vixi og Jim Frick.

*Koster i 1926 (39 år) og Juul ved første derbysejr 1983 (33 år)
(sidste foto: Burt Seeger)*

Historiske nedslag: Hundrede år med Koster og Juul

Stefan Andersson blev udskiftet med Steen Juul, han ændrede detaljer på bid og balance, og så kom sejren i hus ved afventende kørsel. Frosty Vixi (Jim Frick) var totofavorit til 28:10, men den havde ikke sin bedste dag, og ved angreb på sidste runde fra Fonzi H. og Torben Fischer fejlede den, hvorefter Frick tog så hårdt op i hesten, at der blev skabt en kædereaktion med sammenkørsel og galop. Kun førende Fight Løbjerrg (Axel Jacobsen), Fonzi H og For Ever Vixi slap for at blive involveret eller sinket, og Fonzi H var hurtigt træet, mens Fight Løbjerrg kæmpede forgæves for at holde For Ever Vixi stangen. Odds 12,82 i et noget mislykket derby med en særdeles begrænset årgang, hvor publikums yndling Farokken (Jørn Laursen) havde galoperet fra start.

Juul havde været Skive- og landschampion, nu fik han vist, at han også kunne hævde sig i sportens største løb med en hest, han aldrig før havde kørt i løb.

1983-opløbet. Fra højre i første række Ken McGuire (Hans Svensson), Kublai Khan (Tommy Zackrisson), Kevin Kjærsholm (Henrik Vestergård) og vinderen Konsonant (Steen Juul).

Med Konsonant fik Juul vist, at han formåede kunsten at toppe en hest, der ellers ikke var noget særligt. Efter en blød sæsonstart spærrede vi øjnene op, da Konsonant efter fejl spurtede glimrende i derbyprøven, og timingen viste sig perfekt med en opvarmning på sejr i 1:20,5-3160 meter snorestart i Skovbo. Hesten blev derbyfavorit til odds 4,55, det næsthøjeste favoritodds i derbyhistorien, i en årgang, der slet ikke holdt klasse med de tre forrige G, H og I-J, og den sejrede, da førende Ken McGuire (Hans Svensson) af flere omgange blev udsat for pres af Kiwi Hofen (Thorkild Jensen) og Kublai Khan (Tommy Zackrisson). Så var der dækket op til Konsonant-spurt. Kevin Kjærsholm (Henrik Vestergård) blev nr. 2.

Juul vandt de forkerte derbyer

Det var på en vis måde de helt forkerte derbyer, Steen Juul vandt i dette tiår. Hans andre kandidater Copperfield, Epeiros, Granit Bangsbo og Join Løbjerrg var klart bedre heste. Men Copperfield var ude mod Chianti Pitt, der var helt suveræn i halvtung bane fra spids for sin amatør Ove Andersen, og Epeiros var ude mod Ejnar Vogt (trænet af Ulf Nordin, gæstekusk Veijo Heiskanen), der vandt overlegent trods 80-100 meter fejl. Det havde den imidlertid ikke gjort, hvis ikke Epeiros havde lavet en startfejl med endnu større terræntab. Nå, Ejnar Vogt var jo under alle omstændigheder den bedste på lang sigt, bl.a. med betydende montésejre i hård konkurrence i Paris.

Granit Bangsbo var i 1984 favorit mod årgangens anden stjerne Game Høgh (Axel Jacobsen), og det var ventet, at distancen ville tale til fordel for Granitten, men ikke desto mindre drog Game Høgh hårdt pullende til spids og blev der i 3000 meter. Axel Jacobsen kørte her for tredje år i træk i derbyets føring, og det lykkedes ham at dæmpe Game Høgh så meget, at de sammen kunne svare op for Granit Bangsbos vedholdende angreb. Derbyrekord 1:18,0 og odds 3,34. Granit vandt senere DM og EM for 5-års og galoperede så i øvrigt sejren væk i det nordiske mesterskab, som Bo William Takter vandt med Ellizar H.

Samme duel med 23 års mellemrum

Pay Dirt-sønnerne Granit og Game leverede fantastisk derbyduel mellem de to lokale trænere og kuske, der kom til at dominere i Lunden de næste mange år, og som udkæmpede 'den samme duel' 23 år senere med de relativt set noget "sløvere våben" Leader Chip og Leviti. Med omvendt resultat. Godt gået af begge!

Øverst Game Høgh-Granit Bangsbo, nederst Leviti-Leader Chip. (Seeger)

Begge billeder illustrerer vinderglæden og taberens skuffelse, og begge gange mente taberen i øvrigt, at resultatet kunne være blevet omvendt med omvendt sporfordel.

Men allerede året efter Game Høgh slog Axel Jacobsen, der få år tidligere var begyndt at ridetræne efter svensk forbillede, til igen i 1985. Det var i det eneste derby siden 1978, som Juul ikke har deltaget i. Hawkeye, der slog berømtheder som Hairos (John K. Hansen), Habib (Ulf Thoresen) og Handybus (Preben Kjærsgård), stillede op med sejre på stribet, men uden de store meriter. Hairos vandt EM for 5-års og sensationelt Copenhagen Cup senere, satte dansk rekord i USA, Habib vandt VM i 79, og Handybus var måske med sejren i Orsi Mangelli i Milano og et væld af andre kæmperesultater den bedste 2- og 3-årshest i travhistorien.

Historiens skarpeste årgang?

Join Løjbjerg stillede op til derbyet 1986 med 16 sejre og en andenplads efter galop i 17 starter. Han blev derbyfavorit i den måske skarpeste årgang, dansk travsport endnu har fostret. Indus havde sat verdensrekord som toårs i snorestart, som treårs på normaldistancen, og han havde som fireårs vundet to internationale storløb i Italien. Junior Lobell havde vundet Copenhagen Cup samme år for Sören Norberg i ny verdensrekord 1:13,6 (4-års normaldistance), Joachim Lønbo havde sat dansk fireårsrekord på 3000 meter snorestart med 1:18,2 for Henrik Lønborg, og Join Løjbjerg og Joachim Lønbo (Vagn Lønborg) havde leveret den måske mest spændende duel i Jydsk 4-års Grand Prix-historien med Join Løjbjerg som målfotovinder i ny banerekord 1:17,7. Og så indeholdt årgangen også f.eks. Julius Royal Canin (Preben Kjærsgård).

Junior Lobell havde foretrukket VM-invitation ugen inden derbyet i New York, i øvrigt uden succes. Halvmilebanen passede ikke den store hest.

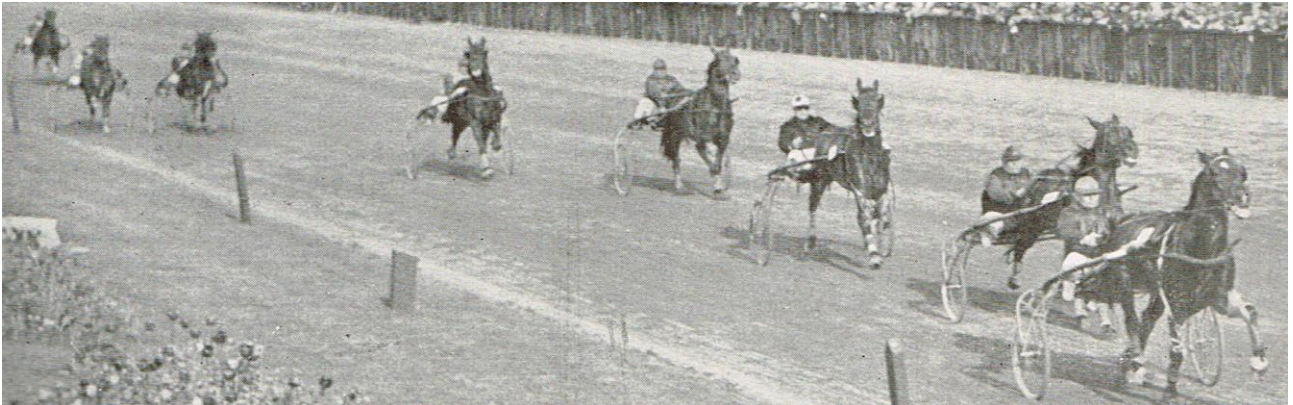
Join Løjbjerg havde et helt enormt talent, men Speedy Somolli-sønnens lidt trampende maskingangart var vel belastende for bentøjet, og det var måske hestens behandlede forknæ, der i derbyet sagde stop i føring 600 meter før mål, hvor Joachim Lønbo og Henrik Lønborg forsøgte at angribe. Galop til Join Løjbjerg, men Joachim var også træt, og trods en lille fejl i sidste sving vandt Indus let i ny derbyrekord 1:17,9 for Lars Lindberg foran Julius Royal Canin. Senere blev Indus nr. 2 i VM i New York, satte dansk rekord 12,2 og vandt i alt over 5 millioner kr.

Til derby i 1929.

Fire ud af fem fra alder 39 til 43

Tilbage til Koster og hans femårsperiode i alderen fra 39 til 43. Årene 1926 til 1930. Han var favorit alle fem år og vandt fire ud af fem derbyer. Heldet var dog med i 1930. Vanen tro kørte Koster sine derbyer fra spids, og Klondyke førte hele vejen til ganske kort før mål, hvor Oluf Månsson strøg forbi med 17-oddseren Leo. Men så galoperede Leo. Var det før eller efter mål? Uden målkamera og efter syv-otte minutters votering besluttede dommerne at diskvalificere Leo! Senere har diskvalifikation kun én gang til ramt en førstehest over stregen i derbyet. Moster og Poul Stripp blev i 1951-derbyet hængt ud for urent trav til fordel for Minus og Arnold Jensen. Diskvalifikationen kom vist midt i opløbet.

Derby 1929: Efter omgang jager Sofus Sørensen og Karina S. efter Koster og Kim. Kim vinder, mens Karina og Sofus vinder det svenske derby samme år. Herefter lukkes for de danske heste i Sveriges klassiske løb.

Derbyet, som Koster ikke vandt i denne periode, var i 1928, hvor Sofus Sørensens Johnny Finance fra spids vandt til derbyhistoriens største odds 45,17 kørt af A. Leth Olsen. Koster-hestene Joko Worthy (Knud Hansen) og Iowa (Koster) blev nr. 2 og 3, mens Sofus Sørensen selv blev fjerde med Ibrahim Pascha, der senere var bedre i orden og vandt svensk derby. Johnny Finance's sejr var trods oddset ikke noget uheld. Den afviste sikkert og blev senere en af sportens bedste på de tider. På samme måde opdagede man først Aprilsnar's kvalitet i derbyet 1959. Odds 38,79 for Leif Nielsen.

Juul vandt tilsvarende tre af fem

Steen Juul vandt tre ud af fem i en periode fra alder 40 til 44 i årene 1990 til 1994. New Quick rejste sig fra virusinfektion, blev kørt afventende og indvendigt, og efter zigzag gennem opløbet blev det outsidersejr til det store odds 17,31 i en jævn årgang. Hesten havde jo også papirerne i orden med supersprinter Dilli Hanover som mor. Hun blev i øvrigt blev gæstekørt af Johnny Takter i 1981-derbyet.

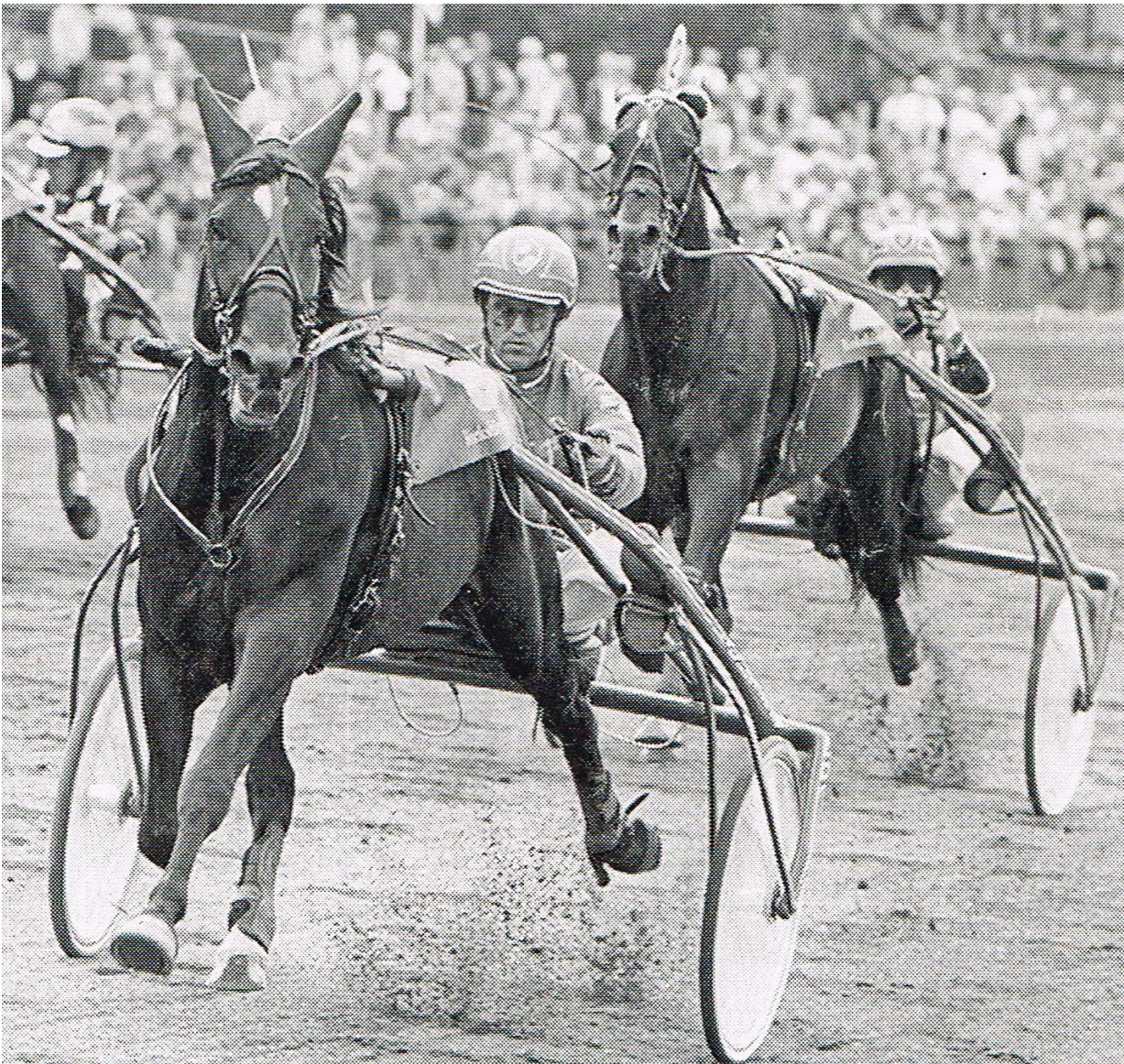
Skalflex havde Juul mest været rådgivende for, men den unge Viborg-amatør Leo Larsen var ikke startberettiget i derbyet, så det blev Juul, der i sulkyen sørgede for, at den iltre hest skød fejlfrit til føring og blev den første vallak, som sejrede i derbyet. Uproblematisk, let og sikkert som favorit til 3,55.

Odin Vang blev femte som næstfavorit og skuffede reelt bag den sikre favorit O'Bidjar (Torben Fischer), og træningsproduktet Pascal Hanover overraskede positivt som outsider på tredjeplads bag Predator i det derby, hvor Piccolo Diavolo (Torben Fischer) steg af som megafavorit til 18:10.

Rudolfs solopræstation

Men til rekordderby nr. 2 i derbyhistorien, Rudolf Le Anns magt- og solopræstation i 1993. Aldrig havde man set magen, og tiden på 1:15,9 på 3000 meter af en fireåring kom til at gælde som verdensrekord et stykke tid. Det var først ud på sidste omgang, at Rudolf og Steen for alvor trykkede på Royal Pershing og Björn Larsson, og så husker jeg det som i slutningen af opløbssvinget, at Juul satte Rudolf i et ekstra og hidtil ukendt gear. Taget løftede sig næsten på tribunen.

Pisken blev hævet, men aldrig brugt. Rudolf løb sig selv ud på en måde, så lungerne stod som blæsebælge ved præmieoverrækkelsen. Hvis man ikke vidste bedre, kunne man tro, at hesten var på vej til at kollapse. Et mageløst dyr, der blev ved og skaffede dansk sejr mange år senere i Sweden Cup i Stockholm for Henrik Lønborg.

Burt Seegers billede snyder lidt. Rudolf og Steen Juul vinder med en margin på 15-20 meter foran Royal Pershing og Rokoko (Palle Günther), som ses i baggrunden. Men se, hvor de to kuske har focus. På stopuret: Kan det passe, at det gik så stærkt?

Reelt havde Dreamwold i 1920 været den største favorit med odds 1,13 i derbyhistorien, men Rudolf med odds 1,33 var den største favoritvinder i 56 år siden Tella the Great i 1937 for Gerhard Petersen. Imidlertid var Tella i perioden med en meget højere totoafgift, og det er en del af forklaringerne på de ekstremt lave favoritodds før og under anden verdenskrig. Da Garant f.eks. vandt for Koster til odds 2,09 i 1935, var det blot 68% af indskuddet i Vinderspil, der gik tilbage til spillerne. Nu er det 80% svarende til et fiktivt Garant-odds på 2,35. Intet under, at der var stadige og store problemer med bookmakervirksomhed. Bookmakerne havde så at sige 32 % at disponere over, når de gav odds!

Koster var 45 år i 1932, Juul det samme i 1995, og nu havde Koster klaret otte af sine ti derbyer, mens Juul havde vundet fem af sine hidtil syv.

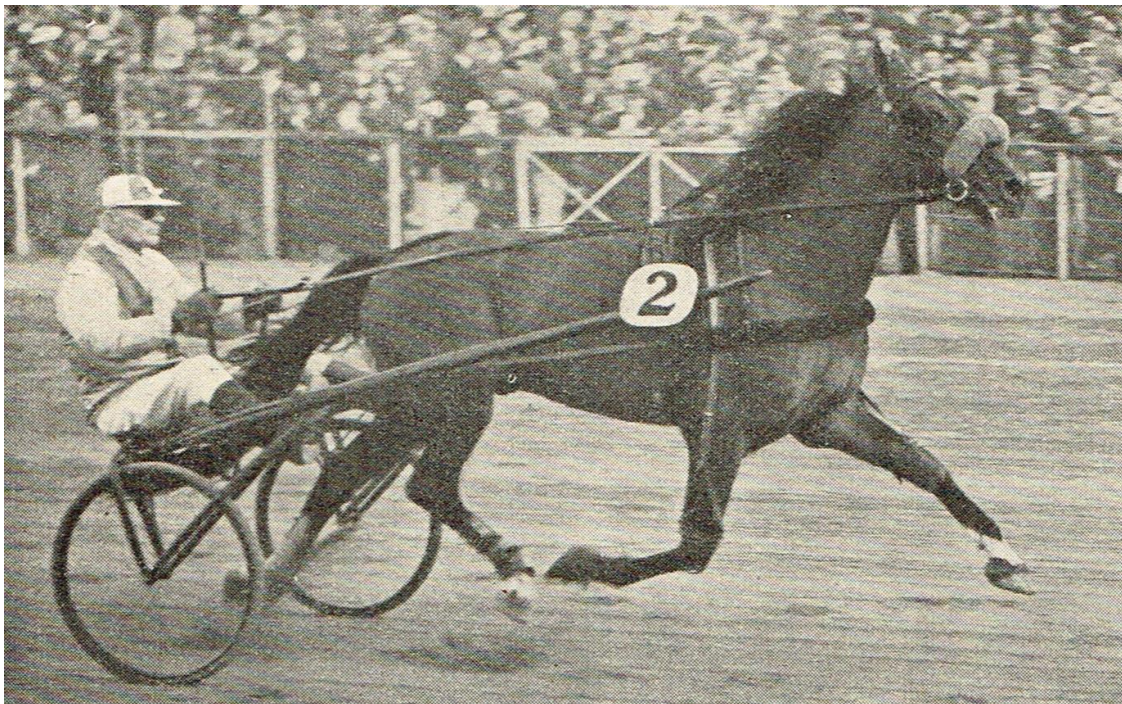
Selv om Koster var totalt dominerende, var han som andre stortrænere i næsten hele sin karriere begrænset af reglen om et maksimalt antal skift af heste i løbet af en sæson. Det startede i 1924 med max 20 treårs og ældre heste i sæsonen. Reglen var naturligvis til gavn og glæde for de mindre trænere, mens Koster, Sofus Sørensen og Oluf Månsson protesterede. Ordningen blev suspenderet i 1927, men genindførtes hurtigt, og stortrænerne blev "banket" på plads efter deres aktion. Midt i tresserne blev systemet afskaffet. Derfor gjaldt det dengang for trænere om at få mest muligt ud af hestene i den aktuelle sæson. Heraf tegningen fra Trav-Tidende.

Sonny Diamonds rekordderby i "1:14,0"

Kosters næste derbysejr blev med Sonny Diamond i 1936. Derbyet kaldtes og kaldes "alle tiders", og i hvert fald konkurrerer årgangen med bl.a. I-J-derbyårgangen 1986 om at være historiens skarpeste. Derbyet kan betegnes som rekordderby nr. 1.

Det mest bemærkelsesværdige var vindertiden 1:24,4, ny derbyrekord med 2,3 sekund pr. kilometer, endda europæisk derbyrekord, og skulle den tid oversættes med den generelle derby-rekordudvikling siden da, ville det blive ca. 1:14,0, mens Rudolf Le Anns 1:15,9 57 år senere skulle omsættes til ca. 1:14,5 i 2013-tider. Måske føles det ikke så relevant, men det fortæller, hvor opsigtsvækkende vindertiderne var dengang, når Stand and Delivers absolutte derbyrekord er 1:15,0.

Tilføjelse februar 2016: De to sidste år har først Tumble Dust forbedret til 1:14,7, før Winston Sisa i fjor brød 'lydmuren' med småt utrolige 1:13,3.

Sonny Diamond var Kosters superhest med i alt 61 sejre. Den forbedrede derbyets distancetid med cirka syv sekunder og kilometertiden med 2,3 sekund til 1:24,4

Sonny Diamond blev presset til det yderste af speedige Styrmand (Oluf Månsson), og bagefter kom i rækkefølge Sport (Sofus Sørensen), Sandy Mac (Thomas Hansen) og Sylvia (Arnold Jensen), hvor Thomas Hansen kørte for Koster og Arnold Jensen for Månsson.

Styrmand og Sylvia var indehaver af aldersrekorder, der holdt meget længe, og senere i derbysæsonen duellerede Sonny Diamond og Sandy Mac i Skandinavisk Mesterskab i Oslo. Koster havde ønsket at slette Sonny Diamond, der var sæsontræt efter otte sejre på stribe, og han havde tænkt sig at køre Sandy Mac, men efter nærmere overvejelse og et vist ejerpres kom begge til start, og Sandy Mac sejrede for staldmand Per Bengtsen i en hård fight med staldkammeraten og Koster. To år senere vandt Sonny Diamond så sit skandinaviske mesterskab med Koster i vognen.

Historiske nedslag: Hundrede år med Koster og Juul

De fem første fra dette derbyt kom alle til at tilhøre travhistoriens 25 mest vindende heste ved karriereslut, alle tjente over 65.000 kroner, målt i begyndelsen af 40'erne, og tilsammen vandt de 214 sejre, hvor Styrmand var den mindst sejrende med 32 sejre i 58 forsøg!

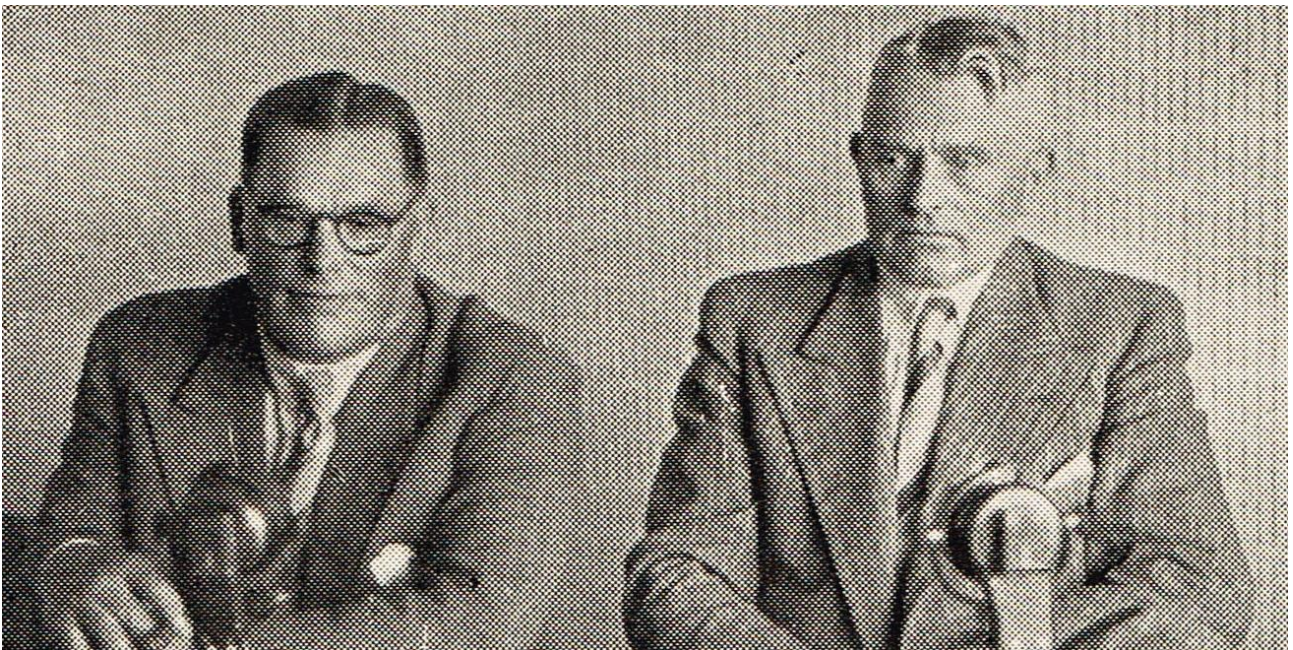

Rekordderbyet 1936: Sonny Diamond (Koster) foran Styrmand (Oluf Månsson) og Sport (Sofus Sørensen)

Det kan vel ikke stikkes, og der skulle da også køres 19 derbyer, før Rex Junior og Køppen med startvognens hjælp i 1955 fik forbedret derbyrekorden til 1:24,0.

Juuls næste kom i en alder af 47 med Peter Rasmussen-trænede Atom Tess. Parret kom uforskyldt i klemme på første langside (ved galop fra Attention New inde i feltet) og blev sendt bagud som niende hest, men en brølstærk afslutning de sidste 1200 meter gav en overlegen favoritsejr, hestens nr. 17 i 21 forsøg.

Koster vandt sin sidste derbysejr med Garant i en alder af 58, mens Juul s indtil videre sidste er Leviti i en alder af 57.

Koster og Sofus i interview dagen før derbyet i 1941 i radiohuset hos Gunnar Nu. De er enige om, at Carl Hof og Sofus vil besejre Cleveland og Koster i det store løb. Det skete også, og dermed fik Sofus revanche for mange derbyandenpladser bag Koster.

Koster vandt i G sit tiende Der

25,000 Tilskuere til Trav-Derby trods T
Største Omsætning i Totalisatoren til D

DET var G-Dag i Gaar i Charlottenlund.

I Aarets fineste Travløb, Derbyet, deltog udelukkende Heste med G-Navne: Garant, Granit, Gigant, Gangster og flere andre. Man savnede Gevinst. Den havde jeg holdt paa.

Det er en meget praktisk Skik, at alle Travføl, der fødes i samme Aar, skal have samme Forbogstav i Navnet. Straks man hører Navnet, ved man, hvor gamle de er. Det var Firaarignerne, der løb i Gaar. I Aar bliver alle Føl døbt med K-Navne, og for nylig fik et nyfødt Eksemplar Navnet „Kaptajn Montgomery“. Ejeren var for utaalmodig til at afvente M-Aaret. Man skal ikke blive forbavset, hvis det næste Føl bliver døbt Kristus. Travnavne er noget for sig.

Det er en stor Lettelse for Travpublikumet, at hver Aargang har sit Forbogstav. Hvilket Fremskridt, hvis det ogsaa indførtes for almindelige Tobenede! Man træffer Frøken Zebadille, behøver ikke at se hende paa Tænderne, men ved uden at spørge, at hun er 25, med mindre hun tilhører et tidligere Alfabet.

Kosters 10. Derbysejr

G-erne er travmæssig set en yderst ringe Aargang (Undertegnede haaber ikke, det gælder et tobenet G). Det er nogle ualmindelig døde Krikker og bovlamme Øg. sammenlignet med tidligere Aargange. Man fristes efter deres Plads i Alfabetet til at kalde dem Gyngeheste. Man vilde næsten sværge paa, at ikke én af dem var i Stand til at komme først. Men i saa Fald vilde man regne uden Koster. Han kan faa et hvilket som helst Doven-dyr til at løbe dobbelt saa hurtigt som de Penge, man skyder ind i Totalisatoren.

I Gaar vandt han sin tiende Derbysejr. Han kørte den fynske Hingst „Ga-

I Opløbet gaar Koster frem i Yderbanen me

rant“ saa fint, at man skulde tro, den var et Geni. Først i sidste Runde satte han Farten op og snød Konkurrenterne, saa Mudderet drev af dem. Det var det rene Slambad at køre Travløb i Gaar. Hestene sparkede Piset fra den fædtede Bane i Hovedet paa Kuskene, og Koster selv lignede en Noger, da han kørte Æresrunde med Laurbærkransen om Halsen.

Det generede øjensynlig ikke ham, at Banen var fedtet. Sulkyen rullede som en Jeep hen over Moradset, og saa populær er Koster, at samtlige 25,000 Tilskuere jublede over hans Sejrr, ogsaa de, der havde sat deres Formue paa et andet G. Jeg havde en Tier bundet til Halen af „Gasta“, og den blev desværre hængt ud for urent Trav.

„Garant“ gav ikke store Penge, nemlig 4 Kroner for 2. Enten vinder Favoritten, og saa giver den ingenting, eller eller Sejrrherren er en Outsider, og saa har man ingen Bon paa den!

Ved derby-løbene i 30'erne og 40'erne hyrede Politiken sædvanligvis "Den gyldenblonde" eller Poul Sabroe til at skrive features ved siden af min far Otto Donatzkys sportslige vinkel. 'Den gyldenblonde' stod i en lang årrække for Cirkusrevyen på Bakken, og han er far til bl.a. forfatteren Morten Sabroe. Her uddrag fra Politiken 9/7 1945, dagen efter Kosters sidste derbysejr.

Afbrændere

Resultaterne for de to matadorer Koster og Juul taler for sig selv, de overgås ikke lige med det første, men tabellerne fortæller også om en række favoritrafald eller "afbrændere", om man vil. For begge de to kuske har det handlet om kompromisløs satsning på derbyet.

Koster var meget fokuseret på føring, og var hestene ikke hundrede procent fit for fight, var han nok tilbøjelig til at klodse ekstra vægt på. Derfor kunne det knibe til sidst i løbet, og flere af hans favoritter gik enten kolde eller blev diskvalificeret for urent trav, når trætheden meldte sig. Hans største afbrænder var Es, som nok var derbyhistoriens næststørste favorit i 1943 til 12:10.

Koster førte med Es under konstant pres af Ever Tally Ho og Alex Simonsen, og de kørte alt for stærkt. Første kilometer gik efter 1:23,5. Duellen varede to omgange, så gav Ever Tally Ho op, og Es førte meget klart, men hesten var reelt træt, og Ebbe Axworthy og Aage Kristoffersen endte med at snutte sejren til odds 19,45 i en målfotofinish. Vindertid 1:26,8.

Den 18. december 1960 stiger Koster af sulkyen efter sejren på Amager Travbane med Oscar den Store. Slut på en lang karriere.

Juuls satsninger

Juul har hellere villet have for lidt end for meget vægt på, og han har for mig at se satset fuldt på tre områder: formtopning, balancering og løbstaktisk.

Formtopningen har han tilfælles med Koster, naturligvis med andre træningsoplæg, og det indebærer jo altid en risiko. Den lette balancering indebærer trods sine åbenlyse fordele også almindeligvis en øget risiko for galop, især når det kombineres med Juuls løbstaktiske satsning.

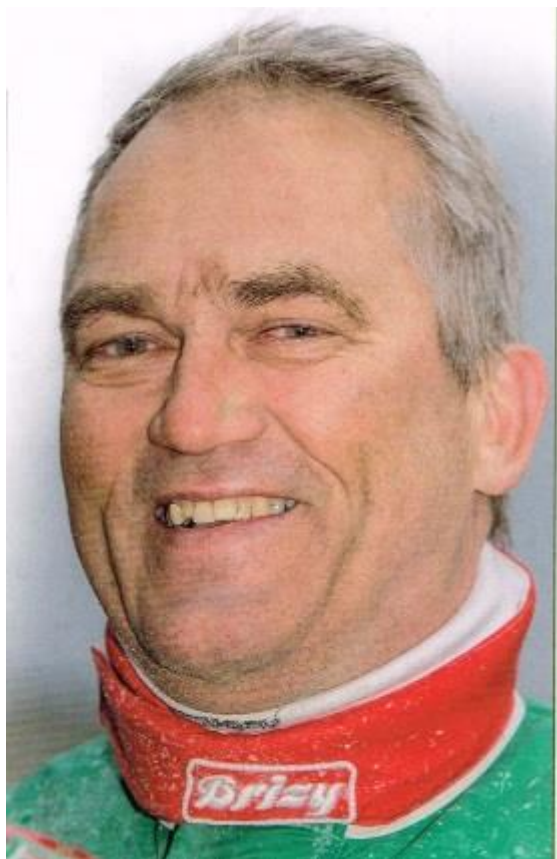
Her har han insisteret på meget hurtigt at finde en gunstig position, har ikke villet slå sig til tåls med udsigten til en halvskidt placering, og det har ofte bragt ham i tætte situationer med flere af hestene til galop. Specielt hans derbyløb i alderen fra 45 til 55 gav så mange galopper, at det ikke bare kan tilskrives uheld. Måske kan det også udtrykkes sådan: hellere skoløs/let balanceret med håb om sejr trods indbygget klar risiko for galop end sikkerhedsbalance/sikkerhedskørsel til en soleklar tredje-fjerdeplads. Satsningen har givetvis både kostet kæmpe præmier og givet store triumfer.

Det lignede længe derbysejr nr. 8 for Steen Juul med Scirocco Sisa i 2013, men Birger Jørgensen nåede netop forbi med Stand and Deliver i en heftig afslutning. Foto: Burt Seeger.

Hvis helbredet holder og ulykker undgås, vil Juul sikkert ikke have svært ved at overgå Kosters derbyresultater efter 63-års alderen, selv om statistikken fortæller, at han ikke når op på de ti sejre. Han snusede kraftigt til nr. otte i år (2013) med Scirocco Sisa, og hvem ved, om Kriterievinderen Takethem eller Tycoon Conway Hall eller en tredje Juul-hest pletter til næste år.

Tilføjelse februar 2016: Nu ved vi, at Tycoon Conway Hall noget tændt efter en offensiv indledning ikke havde distanceevnen i 2014, og at Juul i 2015 illustrerede det ovenfor skrevne. Han kunne formentlig have været nr. 2 eller i hvert fald 3 med Wishing Boy med et andet oplæg, men valgte satsningen og den sportslige udfordring af overmagten Winston Sisa. Både Winston og Jan Dahlgaard holdt nerverne og roen og stod for presset.

Kosters sejrantal gik relativt hurtigt tilbage efter det 24. og sidste championat i 1950, men han havde dog en jubelsæson som 66-årig i 1953 som nr. 2 bag sin tidligere elev Mark Ingdam. Koster vandt 50 gange, han vandt alle! Amager-mesterskaberne og satte dansk rekord med Moster. Samme år blev han femte i derbyet med tredjefavoritten Orkanen Frisco, der havde været i træning med succes både hos Gerhard Petersen og Ingdam, før Koster fik den. Orkanen fik galop, da han angreb førende Olympic i opløbet, og sluttelig speedede Onward Eagle (Hans Hansen) til sejr i 53-derbyet.

Februar 2016: Med hensyn til championater har Juul både udlignet og passeret Koster med to ekstra championater. 26 i alt indtil videre, og han har præsteret kun at afgive fem championater, siden har første gang tog den københavnske titel i 1985.

Nu kan du teste dig selv, før du går til næste side. Opskriv navnet på alle derbyvindere fra 1976, det starter med Tarok, og skriv ved siden af i givet fald navnet på favoritten, hvis det ikke var vinderen. Det er vel ikke alt, du kan huske?

Mvh. Lars Donatzky, februar 2016.

Derbyvindere og favoritter siden 1976

År	Vinder	Odds	Evt. anden favorit
1976	Tarok(JL)	1,40	
1977	Vixi Bird(JL)	4,59	Uggla Nera (LL) 34:10
1978	Adam Paradiso(PK)	3,14	
1979	Brilliant H (VH)	4,87	
1980	Chianti Pitt (OA)	3,82	Calpam (SÖ) 26:10
1981	Duvil (JL)	3,20	
1982	Ejnar Vogt (VH)	1,35	
1983	For Ever Vixi (SJ)	12,42	Frosty Vixi (JF) 27:10
1984	Game Høgh (AJ)	3,34	Granit Bangsbo (SJ) 28:10
1985	Hawkeye(AJ)	5,08	Habib (UT) 28:10
1986	Indus (LL)	3,00	Join Løjnjerg (SJ) 25:10
1987	Konsonant (SJ)	4,55	
1988	Lancelot B.(BJ)	11,19	Levelet Tax (JKH) 38:10
1989	Macon (JL)	3,32	
1990	New Quick (SJ)	17,31	Nolo Spin (JKH) 33:10
1991	O'Bidjar (TF)	3,22	
1992	Predator (JF)	9,73	Piccolo Diavolo (TF) 18:10
1993	Rudolf Le Ann (SJ)	1,33	
1994	Skalflex (SJ)	3,55	
1995	Treasure Ås (EB)	1,54	
1996	Wee Hjordal (HL)	4,12	Vælg Frøkjær (MN) 35:10
1997	Atom Tess (SJ)	1,71	
1998	Bell Shadow(TJ)	9,02	Besøg Frøkjær (SK) 31:10
1999	Chopin Toftebjerg(NA)	12,83	Cannon Ball (OG) 39:10
2000	Dragon Flamingo(NA)	2,86	
2001	Esterel Sunset (FJ)	2,88	
2002	Frække Frederik (PK)	2,58	
2003	Good Guy DK (BS)	7,66	Golden Photo FH (JT) 32:10
2004	Home Blåbjerg (TU)	6,94	Hr. Siem (VH) 24:10
2005	I'am a Photo (SN)	3,13	
2006	Kanonis Lobell (KN)	3,52	Keep on Flying (BJ) 24:10
2007	Leviti (SJ)	3,31	
2008	Magic Sisa (JT)	9,18	Mombasa Bee (FJ) 24:10
2009	Nice Little Ært (JT)	7,13	Nimble (PK) 29:10
2010	Okay Bee (FJ)	1,56	
2011	Peak (JT)	15,58	Politiken (MF) 34:10
2012	Repay Merci (KM)	3,92	
2013	Stand and Deliver (BJ)	7,05	Scirocco Sisa (SJ) 31:10
2014	Tumble Dust (BG)	1,70	
2015	Winston Sisa (JD)	1,57	